Lieta Nr.A42654808
AA43 – 2695 – 09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 30.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents V.Endzelis,
tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *P.E.* pieteikumu par Iekšlietu ministrijas 2008.gada 10.jūlija lēmuma Nr.78 atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar *P.E.* un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 28.martā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (turpmāk - VUGD) tika saņemts Jūrmalas daļas inspektora dežuranta (vada komandiera), pulkvežleitnanta *P.E.* iesniegums, kurā lūgts pagarināt dienesta laiku, pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 46.pantu.

2008.gada 17.aprīlī saskaņā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta 2008.gada 29.janvāra noteikumiem Nr.INA-3 „Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vērtēšanas komisijas nolikums" VUGD Vērtēšanas komisija ar protokolu Nr.PR/VK-14 nolēma neatbalstīt *P.E.* dienesta laika pagarināšanu.

Ar VUGD 2008.gada 29.aprīļa rīkojumu Nr.528 (turpmāk - Rīkojums) *P.E.* tika atvaļināts no dienesta, nosakot kā pēdējo darba dienu 2008.gada 1.maiju. Nepiekrītot pieņemtajam lēmumam, *P.E.* to apstrīdēja Iekšlietu ministrijā.

Izskatot *P.E.* iesniegumu, Iekšlietu ministrija 2008.gada 10.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.78, ar kuru nolēma atstāt Rīkojumu negrozītu.

[2] 2008.gada 11.augustā Administratīvajā rajona tiesā tika saņemts *P.E.* (turpmāk– pieteicējs) pieteikums par Iekšlietu ministrijas 2008.gada 10.jūlija lēmuma Nr.78 (turpmāk - Lēmums) atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku.

Pieteikumā norādīts turpmākais.

[2.1] Lēmumā pretēji Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 67.panta prasībām nav analizēts apstāklis, ka pieteicējs ir atvaļināts no dienesta ar 2008.gada 1.maiju. Saskaņā ar Darba likuma 16.panta piekto daļu, ja termiņš izbeidzas nedēļas atpūtas dienā vai svētku dienā, tad par termiņa pēdējo dienu atzīstama nākamā darbdiena. Pieteicēja dienesta laiks tika pagarināts līdz

2008.gada 6.maijam, bet nevis 2008.gada 1.maijam (2008.gadā no 1.maija līdz 5.maijam bija brīvdienas un svētku dienas), un tāpēc pieteicēja atvaļināšana 2008.gada 1.maijā (pēdējā darba diena) ir uzskatāma par nelikumīgu. No tā izriet, ka pieteicējam ir nepareizi noteiktas naudas kompensācijas un atvaļinājuma pabalsts.

[2.2] Lēmumā nav analizēts fakts, ka, pieņemot Lēmumu, VUGD ir pārkāpis Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk arī – Dienesta gaitas likums) 3.panta otro daļu, kura nosaka, ka uz amatpersonām attiecas darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu normas, kas nosaka termiņus un atšķirīgas attieksmes aizliegumu, 16.panta sesto daļu, kura nosaka, ka par pamatu lēmuma pieņemšanai par dienesta laika pagarināšanu izmanto amatpersonas darbības un tās rezultātu novērtējumu vai veselības stāvokļa un fiziskās sagatavotības pārbaužu rezultātus. Tāpat ir pārkāpts Darba likuma 29.pants, kas nosaka atšķirīgas attieksmes aizliegumu. Pieteicēja darbības un tās rezultātu novērtējums „atbilst noteiktajām prasībām", tāpat fiziskā sagatavotība un veselības stāvoklis atbilst noteiktajām prasībām un dienesta raksturojumi ir pozitīvi. Taču dienesta laiks netika pagarināts.

[2.3] Attiecībā uz pieteicēju nav piemērots atšķirīgas attieksmes aizliegums, jo vienlaicīgi ar viņa atvaļināšanu dienesta laiku pagarināja un dienestu pēc 2008.gada 1.maija turpināja virsnieku amatos VUGD amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm:

1) kuras ir ievērojami vecākas par pieteicēju – piemēram, *J.J., A.K., V.A., N.S., A.E., V.M.*;
2) kurām atšķirībā no pieteicēja nav amata prasībām atbilstoša augstākā izglītība – piemēram, *V.M., A.E., J.Ļ., M.M., A.Z.*;
3) kuras nav apguvušas pat pamata apmācību ugunsdzēsības jomā. Lai gan viņu amata aprakstos ir paredzēts piedalīties ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos, tās atšķirībā no pieteicēja nav spējīgas ne veikt, ne vadīt ugunsgrēku dzēšanu vai glābšanas darbus – piemēram, *I.M., I.S., L.Z.*;
4) kurām to darbības un to rezultātu novērtējums „daļēji neatbilst noteiktajām prasībām" – piemēram, *N.S.*

Lēmumā attiecībā pret minētajiem darbiniekiem nav analizēti konkrēti tieši tie apstākļi, kurus pieteicējs norādījis savā sūdzībā. Līdz ar to nevar atzīt, ka iestāde būtu izvērtējusi visus pieteicēja iesniegtos iebildumus.

[2.4] Konkrētajā gadījumā Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversmes) 91.pantā noteiktās tiesības tika ierobežotas.

[2.5] Lēmumā nav analizēti apstākļi, ka Rīkojumā nepamatoti norādīta nepieciešamība atbrīvot amatus Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas 2008.gada absolventiem, kā arī ņemts vērā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Jūrmalas brigādes komandiera pienākumu izpildītāja *A.Š.* 2008.gada 15.februāra ziņojums ar lūgumu pēc Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas absolvēšanas iecelt *M.T.* Jūrmalas brigādes vada komandiera amatā. Saskaņā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta mājas lapā publicēto informāciju 2008.gada 1.jūnija jau pēc visu Ugunsdrošības un civilās

aizsardzības koledžas 2008.gada absolventu iecelšanas amatos Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā bija vēl 136 vakances, t.sk., 29 virsnieku amati, bet Jūrmalas brigādes komandiera pienākumu izpildītājs *A.Š.* uz pieteicēja 2008.gada 24.marta iesniegumu ar lūgumu pagarināt dienesta laiku uzrakstīja, ka atbalsta dienesta laika pagarināšanu. Šie apstākļi Lēmumā vispār nav vērtēti.

[2.6] Atvaļinot pieteicēju no dienesta piespiedu kārtā ar 2008.gada 1.maiju, VUGD ir atņēmis iespēju saskaņā ar likumu „Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm" nopelnīt tiesības saņemt pilnu izdienas pensiju.

[2.7] Pieteicējprāt, Lēmumā Iekšlietu ministrijas nespeciālisti ugunsdzēsības jomā pilnīgi nesaprotami un tendenciozi centušies apšaubīt viņa profesionālo kompetenci. Bez tam ar pieteicēja prasmēm, kompetenci un ieguldījumu VUGD attīstībā lēmuma pieņēmējiem bija iespējams iepazīties ar pieteicēja personas lietā esošajām daudzajām atestācijām un dienesta raksturojumiem. Pēc pieteicēja domām tāpat ir jāņem vērā, ka 1977.gadā, stājoties dienestā iekšlietu iestādēs, pieteicējs apguva tolaik militarizētajā ugunsdzēsības dienestā jaunpieņemtajiem darbiniekiem obligāto jauno kareivju pamata apmācības kursu, bet 1982.gadā pieteicējs apguva jauno virsnieku pamata apmācības kursu saskaņā ar Ugunsdzēsības pārvaldes 1982.gada 23.marta pavēli Nr.36.

[3] Atbildētāja Iekšlietu ministrija (turpmāk arī - IeM) paskaidrojumā par pieteikumu norāda, ka to neatzīst un noraida kā nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem motīviem, papildus paskaidrojot turpmāko.

[3.1] Konkrētās lietas ietvaros un pamatojoties uz Dienesta gaitas likumā noteikto, Iekšlietu ministrija secināja, ka Rīkojums ir brīvais administratīvais akts. Tādējādi Dienesta gaitas likums paredz izvēles iespējas iestādes vadītājam pagarināt vai nepagarināt dienesta laiku amatpersonai.

Dienesta gaitas likuma 46.panta otrajai daļai, kas nosaka, ka, ņemot vērā dienesta nepieciešamību, amatpersonas fiziskās un profesionālās spējas, kā arī veselības stāvokli, iestādes vadītājs amatpersonai var pagarināt dienesta laiku ne ilgāk kā līdz 60 gadu vecuma sasniegšanai, ir leģitīms mērķis, proti, tā dod iestādes vadītājam rīcības brīvību, izlemjot jautājumu par to, vai konkrētajai amatpersonai, kas ir sasniegusi likumā noteikto vecumu, ir tiesības turpināt dienestu vai nav. Minētajā normā iekļautā iestādes vadītāja rīcības brīvība atbilst samērīguma principam, ja to piemēro saprātīgi un, ievērojot katras iestādes specifiku, uzdevumus, personālu, personāla spējas un zināšanas, personāla profesionalitāti un citus nosacījumus, kas ir nepieciešami efektīvai iestādes funkcionēšanai.

Ja Dienesta gaitas likuma 46.panta otro daļu vērtētu kā ierobežojumu attiecībā uz personu, kura vēlas turpināt dienestu arī pēc likumā noteiktā vecuma sasniegšanas, tad IeM uzskata, ka var nonākt pie kļūdainiem vai pat neprecīziem secinājumiem. Minētās normas nepieciešamība un ar to noteiktā nosacījuma būtība sakņojas procedūrā, kas paredz iespēju iestādes vadītājam lemt par tām amatpersonām, kuras ir sasniegušas likumā noteikto vecumu, ņemot vērā

dienesta nepieciešamību, amatpersonas fiziskās un profesionālās spējas, kā arī veselības stāvokli. Turklāt IeM uzsver, ka likumdevējs nav paredzējis atrunu, ka, ja amatpersona atbilst visiem nosacījumiem (amatpersonas fiziskās un profesionālās spējas, kā arī veselības stāvoklis), kuri ir nepieciešami, lai turpinātu dienestu arī pēc likumā noteiktā vecuma sasniegšanas, tad amatpersonai viennozīmīgi ir tiesības turpināt dienestu.

[3.2] Atbildētāja secināja, ka Rīkojums atbilst materiālo tiesību normām un tā pamatojums attaisno pieteicējam uzlikto pienākumu.

[3.3] Valsts pārvaldei savā darbībā ir jāievēro labas pārvaldības princips, kas ietver taisnīgu procedūru īstenošanu un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

Pieteicēja iesniegumā minētās amatpersonas *J.J., A.K., A.A., N.S., A.E., V.M.*, kuru vecums pārsniedz pieteicēja vecumu, ar savu profesionālo pieredzi, prasmēm un iemaņām, uzkrātajām zināšanām un lojalitāti iestādei ir pierādījušas, ka ir nepieciešamas iestādei normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildes nodrošināšanai.

Minētās amatpersonas turpina iegūt amatam nepieciešamo izglītību. Jāatzīmē, ka, neskatoties uz savu lielo darba pieredzi, profesionālajām zināšanām, amatpersonas regulāri papildina zināšanas un pilnveido savas profesionālās prasmes dažādos semināros un kursos.

Iestādes amatpersonu pamata profesionālā apmācība notiek saskaņā ar iestādes apstiprināto profesionālās apmācības plānu un tiek realizēta atbilstoši Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas kapacitātei. Iestādes prioritāte ir tiešo funkciju veicēju (dežūrmaiņu personāla) pamata profesionālā apmācība ugunsdzēsības un glābšanas darba jomā.

I.M., L.Z., I.S., kuri nav apguvuši pamata profesionālo apmācību, kā norādīja pieteicējs savā iesniegumā Iekšlietu ministrijai, pilda amata aprakstā noteiktos pienākumus profesionāli un ar lielu atbildības sajūtu. Pieteicējam, salīdzinot ar minētajām amatpersonām, nav nepieciešamās izglītības un prasmes iekšējo normatīvo aktu un citu dokumentu sagatavošanā, pieredze ārējo normatīvo aktu projektu virzības Ministru kabinetā nodrošināšanā, kā arī tehnisko prasmju un iemaņu darbā ar informācijas sistēmu „Iekšlietu ministrijas personālsastāvs".

Pieteicējs, ieņemdams iestādes Personāla nodaļas (pārvaldes) priekšnieka amatu (no 1998.gada līdz 2006.gadam) un būdams *I.S.* tiešais priekšnieks, nenodrošināja viņas profesionālo apmācību ugunsdzēsības un glābšanas darbu jomā. Pieteicēja personas lietā nav dokumentu, kas apliecina, ka pieteicējs ir ieguvis pamata profesionālo apmācību ugunsdzēsības un glābšanas darbu jomā.

Pieteicējs un augstāk minētās amatpersonas nav vienādos salīdzināmos apstākļos. Minētās amatpersonas ieņem atšķirīgus amatus ar atšķirīgiem amata pienākumiem un atbildību.

[3.4] Saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 21.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2003.gada 15.aprīļa noteikumu Nr.173 „Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta nolikums" 1.punktu VUGD ir Iekšlietu ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde.

Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 9.panta pirmo daļu lēmumu par kandidāta pieņemšanu dienestā un iecelšanu amatā pieņem iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota persona. Līdz ar to Iekšlietu ministrija nevar lemt par VUGD amatpersonu pieņemšanu dienestā VUGD vai amatpersonu iecelšanu vai atjaunošanu VUGD.

No *P.E.* pieteikuma ir secināms, ka pieteicējs uzskata, ka viņš ir nepamatoti atvaļināts no dienesta.

Tāpēc, ņemot vērā norādīto, atbildētāja lūdz tiesu atbilstoši APL 34.panta otrajai daļai pieaicināt lietā kā atbildētāju VUGD.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 3.februāra lēmumu lietā atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināts VUGD.

[5] Paskaidrojumā par pieteikumu VUGD norāda, ka neatzīst pieteicēja pieteikumu, pamatojoties uz sākotnējā lēmumā, Lēmumā un Iekšlietu ministrijas rakstveida paskaidrojumos minētajiem motīviem, papildus norādot turpmāk minētos apvērumus.

[5.1] Pamatojoties uz APL 8.pantu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantu, VUGD uzskata, ka ir samērīgi un svarīgi atjaunot personālu – dodot tiesības saņemt pensiju tiem, kuriem tā pienākas, tajā skaitā, pieteicējam. Tādējādi iestādei ir tiesības atjaunot personālu, pilnveidojot iestādi. Dienesta gaitas likuma 46.panta otrās daļa ir paredzēta gadījumiem, kad iestāde nevar nodrošināt pārvaldi ar jauniem speciālistiem, un tāpēc ir dota iespēja pagarināt dienesta laiku. Izskatot jautājumu par pieteicēja dienesta laika pagarināšanu, 2007.gada 9.augustā VUGD Vērtēšanas komisija (protokols Nr.PR/VK 36 otrā daļa) informēja pieteicēju par to, ka „2008.gada maijā būs daudz jauni speciālisti, kuri būs pabeiguši Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu, ir pieņemts lēmums virsniekiem šobrīd dienesta laiku pagarināt līdz 2008.gada maijam". Līdz ar to dienesta laiks pieteicējam tika pagarināts līdz 2008.gada 1.maijam.

[5.2] VUGD Jūrmalas brigādes komandieris kapteinis *A.Š.* 2008.gada 15.februāra ziņojumā, kas adresēts VUGD Galvenās pārvaldes priekšnieka vietniecei Personāla pārvaldes priekšniecei *Z.L.*, lūdzis rast iespēju Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas 3.kursa kadetu kaprāli *M.T.* pēc Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas absolvēšanas iecelt Jūrmalas brigādes vada komandiera amatā. *M.T.* izteicis savu piekrišanu minētajam amatam.

Ņemot vērā Dienesta gaitas likuma 46.pantu un likumu „Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm", pieteicējam ir tiesības uz izdienas pensiju atšķirībā no Jūrmalas brigādes vada komandiera amatam izvirzīto personu *M.T.* Līdz ar to nav nepieciešams pieteicējam pagarināt dienesta laiku saskaņā ar dienesta gaitas likuma 46.panta otro daļu.

[5.3] Pieteikumā norādītās amatpersonas – *M.M.*, *I.S.*, *I.M.*, *A.Z.*, *J.L.*, *V.M.*, *N.S.*, *A.K.* un *J.J.* ir atvaļinātas no dienesta sakarā ar noteiktā vecuma sasniegšanu.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.maija spriedumu pieteikums apmierināts – Lēmums atcelts no sprieduma spēkā stāšanās dienas, kā arī uzlikts pienākums VUGD 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot jaunu administratīvo aktu.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] No Dienesta gaitas likuma 46.panta pirmās un otrās daļas, 47.panta pirmās daļas 9.punkta un ceturtās daļas izriet, ka Iekšlietu ministrijas sistēmas amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm, cita starpā, arī VUGD amatpersona var dienēt līdz 50 gadu vecuma sasniegšanai. Sasniedzot minēto vecumu, amatpersona atvaļināma no dienesta sakarā ar attiecīgā vecuma sasniegšanu.

Taču minētās likuma normas paredz arī izņēmumu, gadījumā, ja iestādes (tās teritoriālās struktūrvienības) funkciju un uzdevumu izpildei ir nepieciešams saglabāt konkrēto amatpersonu tās ieņemtajā amatā vai dienestā, izvērtējot amatpersonas fiziskās un profesionālās spējas, kā arī amatpersonas veselības stāvokli, amatpersonai dienesta laiks var tikt pagarināts līdz 60 gadiem.

Izvērtējot minētās tiesību normas kopumā, secināms, ka dienesta laika pagarināšana likumā paredzēta kā izņēmuma gadījums, proti, ja ir dienesta nepieciešamība saglabāt konkrētu amatpersonu dienestā, tad amatpersona, kura iecēlusi amatā, var izmantot šīs tiesības efektīvas iestādes funkciju īstenošanai. Taču no minētajām tiesību normām neizriet pensijas vecumu sasniegušās amatpersonas subjektīvās tiesības prasīt no iestādes dienesta termiņa pagarināšanu, kā arī tiesību normas neuzliek pienākumu pagarināt amatpersonai dienesta termiņu.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka, sasniedzot likumā noteikto pensijas vecumu, VUGD vadītājs ir tiesīgs izdot administratīvo aktu, ar kuru, pamatojoties uz Dienesta gaitas likuma 46.panta pirmo daļu un 47.panta pirmās daļas 9.punktu, atvaļināma no dienesta pensiju sasniegusī amatpersona. Papildus tiesa secina, ka šādā gadījumā, pieņemot administratīvo aktu, iestādei ir jākonstatē faktiskie apstākļi, ka izdodamā administratīvā akta adresāts ir sasniedzis Dienesta gaitas likuma 46.panta pirmajā daļā noteikto 50 gadu vecumu, bet nav nepieciešams izdarīt papildus lietderības apsvērumus. Taču gadījumā, ja attiecībā uz pensijas vecumu sasniegušu amatpersonu tiek piemērota Dienesta gaitas likuma 46.panta otrās daļas tiesību norma, proti, ja amatpersona ir vērsusies iestādē ar lūgumu pagarināt dienesta laiku, iestādei būtu jāizdara lietderības apsvērumi, proti, iestādei ir jālemj, vai izdot vai neizdot konkrētu administratīvo aktu.

[6.2] Pieteicējs pieteikumā norādījis par atšķirīgas attieksmes principa un Satversmes 91.pantā noteiktās cilvēka pamattiesības pārkāpumu, pieņemot Lēmumu.

Satversmes tiesa savos spriedumos ir konkretizējusi vienlīdzības principu, nosakot, ka vienlīdzības princips, kas izriet no Satversmes 91.panta pirmā teikuma, liedz valsts institūcijām izdot tādas tiesību normas, kas bez saprātīga pamata pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos. Vienlīdzības princips pieļauj un pat prasa atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas atšķirīgos apstākļos, kā arī vienādos apstākļos, ja tam ir objektīvs un saprātīgs pamats (*sk. Satversmes tiesas 2001.gada 5.decembra spriedumu lietā nr.2001-07-0103*).

Satversmes 106.panta pirmajā teikumā noteikts, ka ikvienam ir tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. Savukārt 116.pantā paredzēts, ka personas tiesības, kas noteiktas citu starpā Satversmes 106.pantā, var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisku valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību.

Ar Saeimas pieņemtu likumu ir noteikts vecuma ierobežojums dienesta pienākumu veikšanai Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, līdz ar to likumdevējs, jau likumā nosakot šādu ierobežojumu, ir izvērtējis tā atbilstību, pamatotību un samērību. Arī Eiropas Savienības Padomes 2000.gada 27.novembra direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, preambulas 18.punktā noteikts, ka šī direktīva neparedz, ka bruņotajos spēkos, policijā, cietumā vai avārijas dienestos būtu jāpieņem darbā vai jāsaglabā nodarbinātība personām, kam nav vajadzīgās spējas veikt uzdevumus, kuru izpildi no tām var prasīt saistībā ar likumīgo mērķi saglabāt šo dienestu operativitāti.

Likumdevējs, Dienesta gaitas likumā ietverot izglītības prasības, fiziskās, psiholoģiskās un veselības atbilstības prasības, kā arī nosakot vecuma ierobežojumus dienestam Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs, rīkojoties saskaņā ar iepriekš minētajās tiesību normās pieļautajiem izņēmumiem, pamatoti ir izvērtējis un noteicis arī vecuma ierobežojumu dienestam, un tikai kā izņēmumu pieļaujot dienesta attiecību turpināšanu pēc noteiktā pensijas vecuma sasniegšanas, izvērtējot katru individuālu gadījumu. Tiesa uzsver, ka šādā gadījumā katrs gadījums ir individuāls. Pirmām kārtām, lai amatpersonai pagarinātu dienesta laiku, fiziskajam, veselības un psiholoģiskajam stāvoklim jāatbilst dienesta pienākumu veikšanai noteiktajām prasībām, kā arī ir jābūt amatam atbilstošai izglītībai un pozitīvai atestācijai. Minētie kritēriji ir tikai pamatnosacījumi jeb obligātas prasības, lai iestāde vispār varētu lemt par dienesta termiņa pagarināšanu. Taču iestādei ir piešķirta rīcības brīvība izvērtēt, vai konkrētajai amatpersonai, kura ir vērsusies iestādē ar lūgumu pagarināt dienesta termiņu, ir piemērojams likumā paredzētais izņēmuma stāvoklis.

Tādējādi iestādei ar likumu piešķirta rīcības brīvība izvērtēt, vai efektīvas valsts pārvaldes uzdevumu realizācijai un dienesta funkciju efektīvai nodrošināšanai ir nepieciešams piemērot likumā noteikto izņēmumu.

Katrā konkrētā gadījumā, lemjot par dienesta termiņa pagarināšanu, katra personas atrodas atšķirīgos apstākļos gan dēļ tās personiskajām īpašībām, gan

dēļ ieņemamā amata. Līdz ar to atšķirīgos apstākļos esošām amatpersonām, ņemot vērā iepriekš norādīto Satversmes tiesas vienlīdzības principa konkretizējumu, ir izdarāms atsevišķs individuāls vērtējums. Tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā VUGD lēmums attiecībā par pieteicēja dienesta termiņa pagarināšanu bija jāpieņem, vērtējot tieši pieteicēja personīgās īpašības un spējas saskaņā ar personāla plānojumu iestādē, konkrētajā struktūrvienībā un konkrētajā amatā, kā arī personālplānojuma politiku iestādē kopumā.

Tiesa konstatēja, ka Lēmumā ir vispusīgi un objektīvi izvērtēta dienesta nepieciešamība pieteicēja dienesta termiņa pagarināšanai, tādējādi secināms, ka VUGD rīcības brīvības ietvaros ir izdarījis nepieciešamos apsvērumus, ievērojot Satversmes 91.pantā noteikto vienlīdzības principu.

[6.3] Pieteicēja argumentu par atvaļināšanu no dienesta ar 2008.gada 1.maiju, kura ir svētku diena, līdz ar ko atvaļināt pieteicēju saskaņā ar Darba likuma 16.panta piekto daļu varēja tikai no 6.maija, proti, nākamajā darba dienā, kas sekoja 2008.gada 1.maijam, tiesa atzīst par pamatotu, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[6.3.1] No Darba likuma 16.panta piektās un sestās daļas ietvertajām tiesību normām izriet, ka termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, izbeidzas šajā datumā, ja šajā datumā nav nedēļas atpūtas diena vai svētku diena.

[6.3.2] Dienesta gaitas likuma 3.panta otrajā daļā noteikts, ka uz amatpersonu neattiecas darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu normas, izņemot normas, kas nosaka termiņus, tajā skaitā, noilguma termiņu, atšķirīgas attieksmes aizliegumu, darba samaksas izmaksas laiku, veidu un aprēķinu, atlīdzību gadījumos, kad darbinieks neveic darbu attaisnojošu iemeslu dēļ, vidējās izpeļņas aprēķināšanu, ieturējumus no darba samaksas un to ierobežojumus, darbinieka civiltiesisko atbildību, laiku, kas dod tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma piešķiršanu, atvaļinājuma piešķiršanu bērna tēvam, adoptētājam vai citai personai un bērna kopšanas atvaļinājuma piešķiršanu, kā arī tiesības, kas pienākas grūtniecēm un sievietēm, kuras baro bērnu ar krūti, un sievietēm pēcdzemdību periodā līdz vienam gadam.

Attiecinot šo tiesību normu konkrētajai situācijai, secināms, ka termiņi nosakāmi saskaņā ar Darba likumu, taču attiecībā par dienesta pienākumu izpildes laika organizāciju piemērojamas Dienesta gaitas likuma normas kā speciālās tiesību normas.

[6.3.3] No Dienesta gaitas likuma 27. un 28.panta izriet, ka summēta dienesta pienākumu izpildes laika organizācijā netiek paredzētas kā brīvdienas sestdienas un svētdienas, kā tas ir normāla darba laika gadījumā piecu darba dienu nedēļā. Summēta darba laika organizācijas gadījumā brīvdienas amatpersonai tiek noteiktas pēc individuāla plānojuma saskaņā ar darba laika grafiku. Ņemot vērā dienesta specifiku, lai nodrošinātu dienesta pienākumu izpildes nepārtrauktību, kad dienests tiek organizēts maiņās un dienesta pienākumi tiek pildīti visās nedēļas dienās un arī svētku dienās, brīvdienu plānojums visdrīzāk nesakritīs ar piecu darba dienu nedēļā noteiktajām brīvdienām (sestdienu un svētdienu) un svētku dienām. Tādēļ, organizējot

summēta dienesta pienākumu izpildes laiku, arī brīvdiena, kura normāla darba laika režīmā ir svētku diena, amatpersonai var tikt piešķirta kā brīvdiena jebkurā citā dienā saskaņā ar darba grafiku. Šādu tiesību normu interpretāciju apstiprina arī Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumu Nr. 904 „Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm darba samaksas sistēmu un amatiem atbilstošajām augstākajām speciālajām dienesta pakāpēm" 4.punkts. Saskaņā ar minēto tiesību normu, ja amatpersonai ir noteikts summētais darba laiks, tā darba samaksu saņem saskaņā ar noteikto mēneša amatalgu vai stundas amatalgas likmi arī par darbu nedēļas atpūtas laikā vai svētku dienās. Ar minēto tiesību normu Iekšlietu ministrijas sistēmas amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm arī darba samaksas ziņā svētku dienas ir pielīdzinātas normālai darba dienai, tādējādi ievērojot vienlīdzības principu salīdzinājumā ar tām Iekšlietu ministrijas sistēmas amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kurām dienesta laiks tiek organizēts normālā režīmā piecu darba dienu nedēļā.

[6.3.4] Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 28.panta pirmo daļu, ja nav iespējams ievērot normālo dienesta pienākumu izpildes laika ilgumu, iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona nosaka summēto dienesta pienākumu izpildes laiku. No lietas materiāliem redzams, ka pieteicējam ar VUGD 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.1414 ir noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks. Savukārt no VUGD Jūrmalas brigādes darba laika uzskaites tabulas 2008.gada maijam redzams, ka pieteicējam 2008.gada 1.maijs nav bijusi noteikta kā dienesta pienākumu izpildes diena.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, secināms, ka, atvaļinot pieteicēju 2008.gada 1.maijā, kura saskaņā ar likuma „Par svētku, atceres uz atzīmējamām dienām" ir svētku diena, atbildētājs ir pārkāpis Darba likuma 16.panta piekto daļu. Konkrētajā gadījumā pieteicējam pēdējā darba diena bija 2008.gada 6.maijs. Turklāt šādā gadījumā nebija nepieciešams izdarīt grozījumus pavēlē, ar kuru pieteicējam dienesta laiks tika pagarināts līdz 2008.gada 1.maijam, jo termiņa pagarinājums līdz svētku un atpūtas dienām sekojošajai darba dienai jau ir noteikts ar likumu, proti, ar Darba likuma 16.panta piekto daļu.

[6.4] Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta piektajai daļai pārraudzība nozīmē augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības pārbaudīt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmuma tiesiskumu un atcelt prettiesisku lēmumu, kā arī prettiesiskas bezdarbības gadījumā dot rīkojumu pieņemt lēmumu.

Saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 21.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2003.gada 15.aprīļa noteikumu Nr.173 „Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta nolikums" 1.punktu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir Iekšlietu ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde.

Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 9.panta pirmo daļu lēmumu par kandidāta pieņemšanu dienestā un iecelšanu amatā pieņem iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota persona, bet atvaļināt amatpersonu no dienesta saskaņā ar

Dienesta gaitas likuma 47.panta ceturto daļu, ir tiesīga tā amatpersona, kura iecēlusi amatpersonu amatā.

No minētajām tiesību normām izriet, ka Iekšlietu ministrija nevar lemt par Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonu pieņemšanu dienestā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā vai amatpersonu iecelšanu vai atjaunošanu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā.

Apkopojot iepriekš norādītos apsvērumus, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums atzīstams par prettiesisku un atceļamu daļā, ar kuru noteikts atvaļināšanas datums, un līdz ar to arī daļā par pieteicējam aprēķinātajām kompensācijām un pabalstiem. Līdz ar to VUGD, kā Iekšlietu ministrijas pārraudzībā esošai iestādei, kura tiesīga lemt par VUGD amatpersonas atvaļināšanu no dienesta, ir uzliekams pienākums viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot jaunu administratīvo aktu (kas groza iepriekš izdoto administratīvo aktu – sākotnējo lēmumu), nosakot, ka pieteicējs atvaļināms no dienesta ar 2008.gada 6.maiju, un attiecīgi nosakāma pieteicējam izdiena uz 2008.gada 6.maiju, kā arī atbilstoši pārrēķināmas pieteicējam izmaksājamās kompensācijas un pabalsti.

[7] *P.E.* iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.maija spriedumu daļā, ar kuru uzlikts pienākums VUGD izdot jaunu administratīvo aktu, norādot turpmāko.

[7.1] Pirmās instances tiesas spriedumā pēc būtības nav izvērtēta atšķirīgas attieksmes aizlieguma un vienlīdzības principa pārkāpums pret pieteicēju, kad viņam nepamatoti atteica pagarināt dienesta laiku, turpretī dienesta laiku pagarināja amatpersonām ar zemākiem rādītājiem nekā pieteicējam.

[7.2] Pirmās instances tiesa savā spriedumā nav norādījusi, ka pieteikumā norādītās amatpersonas ir atvaļinātas no dienesta tikai 2008.gada decembrī. Bez tam 2009.gada 26.februārī, kad VUGD sniedza paskaidrojumus tiesai, VUGD vēl joprojām dienesta laiks bija pagarināts un dienesta virsnieku amatos turpināja strādāt VUGD amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm:

1) kuras ir ievērojami vecākas par pieteicēju – *V.R.* (dzim.1951.g.), *J.K.* (dzim.1951.g.), *J.L.* (dzim.1952.g.), un vecākas par pieteicēju – *J.S.* (dzim.1953.g.), *J.I.* (dzim.1954.g.), *V.V.* (dzim.1955.g.) un *I.P.* (1956.g.);
2) kurām atšķirībā no pieteicēja nav amata prasībām atbilstoša augstākā izglītība – piemēram, *A.S.* un *J.B.*;
3) kuras nav apguvušas pat pamatapmācību ugunsdzēsības jomā, un, lai gan viņu amata aprakstos ir paredzēts piedalīties ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos, tās atšķirībā no pieteicēja nav spējīgas ne veikt, ne vadīt ugunsgrēku dzēšanu vai glābšanas darbus – piemēram, *I.S.* un *L.Z.*

[7.3] Pieteicējprāt, tiesa bez jebkāda pamata apšaubīja Dienesta gaitas likuma 46.panta otrajā daļā minētā dienesta nepieciešamību VUGD. Faktiski tāda nepieciešamība bija, jo pilnīgi visām VUGD virsnieku amatos esošajām amatpersonām, izņemot pieteicēju, tika pagarināts dienesta laiks. Jau pēc visu koledžas absolventu iecelšanas virsnieku amatos VUGD vēl joprojām palika 29 vakanti virsnieku amati, kuri bija jānokomplektē. Pieteicējs norāda, ka bija ne

tikai pietiekami daudz vakantu virsnieku amatu, bet VUGD virsnieku amatus nelikumīgi aizņēma un saņēma algas arī fiktīvi darbā noformētas personas, ko apstiprina Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2008.gada 11.septembra vēstule Nr.1/9143.

[7.4] Pieteicējs uzskata, ka pilnīgi nepamatota ir nepieciešamība koledžas absolventu *M.T.* iecelt tieši Jūrmalas brigādes inspektora dežuranta (vada komandiera) amatā. Konkrētajā situācijā netika salīdzinātas pieteicēja un *M.T.* priekšrocības ieņemt šo amatu. Nav ticis vērtēts arī Jūrmalas brigādes komandiera *A.Š.* viedoklis atbalstīt pieteicēja dienesta laika pagarināšanu.

[7.5] Pirmās instances tiesa vispār nav vērtējusi apstākļus par pieteikumā norādītajām personām – *I.M., L.Z.* un *I.S.*, kuras nav apguvušas pat pamatapmācību ugunsdzēsības jomā un, lai gan viņu amata aprakstos ir paredzēts piedalīties ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos, tās atšķirībā no pieteicēja nav spējīgas ne veikt, ne vadīt ugunsgrēku dzēšanu vai glābšanas darbus. Jāatzīmē, ka neviena no šīm personām nav pildījusi savā amata aprakstā paredzēto funkciju „piedalīties ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos". Pieteicējs jautā, vai *I.M.* profesionalitāti un lielo atbildības sajūtu apstiprina fakti, ka viņas veikto izmeklēšanu par traģisko ugunsgrēku 2006.gada 6.janvārī Rīgā, M.Ķempes ielā 11 prokuratūra atzina par nepilnīgu un nosūtīja lietu papildus izmeklēšanai; ka viņa kā Juridiskās nodaļas priekšniece nespēja pareizi aizpildīt valsts amatpersonas deklarāciju, par ko informē KNAB savā 2007.gada 8.oktobra vēstulē Nr.1/9388. Tāpat jāatzīmē, ka viņa kā Juridiskās nodaļas priekšniece vīzēja VUGD rīkojuma projektu, ar kuru pieteicēju atvaļināja no dienesta valsts svētku dienā 1.maijā.

[7.6] Pirmās instances tiesas spriedumā nav dots vērtējums apstāklim, ka Iekšlietu ministrijas nespeciālisti ugunsdzēsības jomā pilnīgi nesaprotami un tendenciozi centušies apšaubīt pieteicēja profesionālo kompetenci.

[8] VUGD iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 11.maija spriedumu, pamatojoties uz turpmāko.

[8.1] Tiesa nepamatoti secināja, ka ir piemērojama Darba likuma 16.panta piektā daļa, un nepareizi interpretēja Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 3.panta otro daļu, kas noteic, ka uz amatpersonu neattiecas darba tiesiskās attiecīgas reglamentējošo normatīvu aktu normas, izņemot normas, kas nosaka termiņus, tajā skaitā, attiecīgo normu uzskaitījums, kuru starpā nav Darba likuma 16.pantā ietvertā norma par termiņa aprēķināšanu.

[8.2] Pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 28. un 29.pantu, visām iestādes amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi no 2008.gada 1.janvāra ir noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks (iestādes 2007.gada 20.decembra rīkojums Nr.1414 „Par summētā darba laika noteikšanu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm").

Saskaņā ar *P.E.* veicamo amata pienākumu pildīšanu (inspektors dežurants (vada komandieris)) dienesta pienākumu izpilde tika organizēta dežūrmaiņās, kas ilga 24 stundas, kā arī atbilstoši Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 28.panta nosacījumiem (summētais dienesta pienākumu izpildes laiks) amatpersona var tikt nodarbināta valsts svētku dienās.

Ņemot vērā minēto, *P.E.* pēdējā dienesta pienākumu izpildes diena (dežūra) bija 2008.gada 30.aprīlis, līdz ar ko iestāde nebija tiesīga *P.E.* atvaļināt ar 30.aprīli (jo dienests tika pagarināts līdz 2008.gada 1.maijam), nedz atļaut atrasties dienestā pēc 2008.gada 1.maija un veikt vismaz vēl vienu dežūru šo dienu starpā atbilstoši Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 46.panta otrajai daļai.

[9] VUGD iesniedza paskaidrojumus par pieteicēja apelācijas sūdzību, norādot līdzvērtīgus argumentus kā paskaidrojumā par pieteikumu un savā apelācijas sūdzībā. VUGD lūdz *P.E.* apelācijas sūdzību noraidīt kā nepamatotu, papildus norādot, ka *P.E.* apelācijas sūdzībā norādītās amatpersonas *V.R., J.K., J.L., V.V., I.P., J.B., L.Z., I.S. un I.M.* ir atvaļinātas no dienesta sakarā ar noteiktā vecuma sasniegšanu. Iepriekšminētās amatpersonas, kā arī *J.S., J.I., A.S.* un *I.S.* nav bijušas un nav vienādos salīdzināmos apstākļos ar *P.E.*

[10] *P.E.* iesniedza iebildumus par VUGD apelācijas sūdzību, uzskatot to par nepamatotu, pamatojoties uz turpmāko.

[10.1] VUGD interpretē Darba likuma 16.panta piekto daļu un Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 3.panta otro daļu nepareizi. Pirmās instances tiesa ir pamatoti secinājusi, kā minētās likumu normas piemērojamas amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm – uz amatpersonu attiecas Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 3.panta otrajā daļā minētās darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu visas normas, kas nosaka termiņus, tajā skaitā, noilguma termiņu, kā arī visas uzskaitītās normas pēc būtības (ne tikai to termiņi), kas nosaka, piemēram, atšķirīgas attieksmes aizliegumu.

[10.2] *P.E.* nepiekrīt atbildētājas viedoklim par iestādes tiesībām atvaļināt no dienesta amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm valsts svētku dienās, jo, kā pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, tad šāda rīcība no iestādes puses ir prettiesiska. Minēto aizliedz arī Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 48.panta pirmajā daļā noteiktais, proti, atvaļinot amatpersonu no dienesta, darba samaksa, uzturdevas kompensācija un ar atvaļināšanu no dienesta saistītās izmaksas aprēķināmas atvaļināšanas dienā, bet, piemēram, VUGD grāmatveži ir darba līguma darbinieki, kuri valsts svētku dienās nestrādā.

[11] 2008.gada 29.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja iesniegums, kurā viņš piekrīt lietas izskatīšanai rakstveida procesā (lietas 27.lapa).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs, trešā persona un šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā).

Apgabaltiesa atzīst, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekami, lai lietu izskatītu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Pārbaudot lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka *P.E.* apelācijas sūdzība ir nepamatota, VUGD apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[13] Lietā ir šādi faktiskie apstākļi:

[13.1] pieteicējs kā amatpersona atradās dienestā VUGD kopš 1988.gada;

[13.2] pieteicējs 50 gadu vecumu sasniedza 2007.gada 21.augustā;

[13.3] 2008.gada 28.martā pieteicējs iesniedza VUGD iesniegumu ar lūgumu pagarināt dienesta laiku;

[13.4] ar VUGD vērtēšanas komisijas 2007.gada 9.augusta lēmumu pieteicējam tika pagarināts dienesta laiks līdz 2008.gada 1.maijam;

[13.5] ar 2008.gada 29.aprīļa rīkojumu Nr.528 pieteicējs atvaļināts no dienesta VUGD pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu Pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 9.punktu, proti, pieteicējs sasniedzis šā likuma 46.pantā noteikto vecumu.

[14] Saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa ir nonākusi pie pareiza un pamatota secinājuma, ka konkrētajā gadījumā atbildētājai lēmums attiecībā par pieteicēja dienesta termiņa pagarināšanu saskaņā ar Dienesta gaitas likumu bija jāpieņem, vērtējot tieši pieteicēja personīgās īpašības un spējas saskaņā ar personāla plānojumu iestādē, konkrētajā struktūrvienībā un konkrētajā amatā, kā arī personālplānojuma politiku iestādē kopumā. No Lēmuma secināms, ka ir vispusīgi un objektīvi izvērtēta dienesta nepieciešamība pieteicēja dienesta termiņa pagarināšanai, tādējādi atbildētāja rīcības brīvības ietvaros ir izdarījusi

nepieciešamos apsvērumus, ievērojot Satversmes 91.pantā noteikto vienlīdzības principu. Līdz ar to attiecībā uz iepriekš konstatētajiem apstākļiem Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un APL 251.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Vienlaikus apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa kļūdaini secinājusi, ka, atvaļinot pieteicēju 2008.gada 1.maijā, kura saskaņā ar likuma „Par svētku, atceres uz atzīmējamām dienām" ir svētku diena, atbildētāja ir pārkāpusi Darba likuma 16.panta piekto daļu.

Apgabaltiesas ieskatā pieteikuma priekšmets šajā lietā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana, ņemot vērā pieteicēja vēlmi pagarināt dienesta laiku (*piem., pieteicēja iesniegums, lietas 38.lapa*), nevis Lēmuma atcelšana, kā tas tiešā tekstā norādīts pieteikumā, līdz ar to vērtējams, vai lietā pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnosacījumi.

Tomēr, kaut pirmās instances tiesa spriedumā nav tieši lēmusi par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, Apgabaltiesas ieskatā tas nemaina secinājumu, ka pieteicējam dienesta laiks nav pagarināts pamatoti. Proti, Lēmumā atzīstot, ka VUGD rīkojums atbrīvot pieteicēju no dienesta ir tiesisks un pamatots, vienlaikus ir pamats atzīt, ka labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai nav pamata.

[15] Apgabaltiesa atzīst, ka VUGD bija tiesīgs atvaļināt *P.E.* ar 2008.gada 1.maiju, pamatojoties uz turpmāko.

VUGD 2007.gada 24.augusta „Personāla" rīkojuma Nr.856 2.punkts paredz pagarināt dienesta laiku *P.E.* līdz 2008.gada 1.maijam.

Dienesta gaitas likuma 46.panta otrā daļa noteic, ka, ņemot vērā dienesta nepieciešamību, amatpersonas fiziskās un profesionālās spējas, kā arī veselības stāvokli, iestādes vadītājs amatpersonai var pagarināt dienesta laiku ne ilgāk kā līdz 60 gadu vecuma sasniegšanai, ir leģitīms mērķis, proti, tā dod iestādes vadītājam rīcības brīvību, izlemjot jautājumu par to, vai konkrētajai amatpersonai, kas ir sasniegusi likumā noteikto vecumu, ir tiesības turpināt dienestu vai nav.

Dienesta gaitas likuma 28.panta pirmā daļa noteic, ja darba rakstura dēļ nav iespējams ievērot normālo dienas vai nedēļas darba laika ilgumu, Iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona nosaka summēto darba laiku.

Tādējādi minētā norma noteic vienīgi to, kā organizējams darbs, ja nav iespējams to veikt Dienesta gaitas likuma 27.pantā paredzētajā kārtībā - piecu dienu darba nedēļā ar astoņu stundu darba dienu. Apgabaltiesas ieskatā Dienesta gaitas likuma 28.pantā noteiktais summētais darba laiks nenozīmē, ka iestādei ir jāatbrīvo darbinieks tieši dežūras dienā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, *P.E.* bija pienākums pildīt dienesta pienākumus līdz 2008.gada 30.aprīlim (ieskaitot), savukārt no 2008.gada 1.maija *P.E.* vairs nebija tiesības pildīt dienesta pienākumus, pamatojoties uz VUGD 2007.gada 24.augusta „Personāla" rīkojuma Nr.856 2.punktā noteikto.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

P.E. pieteikumu par Iekšlietu ministrijas 2008.gada 10.jūlija lēmuma Nr.78 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents V.Endzelis

Tiesneses K.Krastiņa

L.Vīnkalna